

เรื่อง สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช (ตอน 4) “สร้างบ้าน แปงเมือง”

รายละเอียด

หลังจากที่พระเจ้ามังระสวรวรคต ทางพม่าก็เกิดการแย่งชิงอำนาจกันภายในอยู่หลายปี ทำให้กรุงธนบุรีมีโอกาสดำเนินใจหายคอง ระหว่างนั้นสมเด็จพระเจ้าตากสินทรงมีพระบรมราชโองการให้สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกกับเจ้าพระยาสุรสีห์ ยกทัพไปตีลาวและกัมพูชาเพิ่มเติม จนสร้างเขตแดนของอาณาจักรกรุงธนบุรีจรดเวียดนาม ส่วนพระองค์เร่งวางรากฐานให้กรุงธนบุรี

ครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง พม่าไม่ได้เผาเฉพาะเมือง แต่ได้ทำลายวัฒนธรรมไทยทั้งหมดด้วย เพื่อให้ไม่เหลือเชื้อไว้สำหรับการสร้างชาติขึ้นมาใหม่ได้อีกเลย

ช่างฝีมือทุกสาขาถูกต้อนกลับไปพม่าหมด แม้แต่พระภิกษุยังถูกไล่สังหารกวัด มีบันทึกจากมิชชันนารีที่ยังอาศัยอยู่ในกรุงศรีฯ เขียนไว้ว่า เช้าวันหนึ่งทหารพม่านำพระภิกษุมารวมกลุ่มกันแล้วสังหารไปนับสิบลูก ในคราเดียว

กรุงธนบุรีจึงต้องมาเริ่มต้นนับหนึ่ง เพื่อสร้างวัฒนธรรมกันใหม่

การสร้างชาติมิใช่เพียงการขยายราชอาณาจักร แต่ประชาชนคนในชาติต้องมีเอกลักษณ์ วัฒนธรรม อันเป็นคุณสมบัติทางนามธรรมของชาตินั้นด้วย

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชทรงพยายามเสาะหาพระเถระต่างๆ ที่ยังคงหลงเหลืออยู่ที่พระราชอาณาจักร เพื่อมาเผยแผ่พระศาสนาในกรุงธนบุรี และพบว่าพระอาจารย์ศรีวัดพันธุเชิงได้หลบภัยมาไปอยู่ที่เมืองนครศรีธรรมราช จึงนิมนต์กลับสู่กรุงธนบุรี

ทุกครั้งที่ตีหัวเมืองใหญ่ของไทย เช่น นครศรีธรรมราช ราชสีมา พินาย พิษณุโลก และเชียงใหม่ได้ พระองค์จะโปรดเกล้าฯ ให้นำผู้เชี่ยวชาญทางวัฒนธรรมของแต่ละภาคมาถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นแก่ชาวกรุงธนบุรี

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชให้รวบรวมความรู้ทุกสาขาที่ยังหลงเหลืออยู่หลังจากกรุงศรีอยุธยาแตก มาแยกเป็นหมวดหมู่ และตั้งโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เช่น วิชาแพทย์แผนโบราณ วิชาช่างปั้น ช่างถม ช่างแกะสลัก ช่างปูนปั้น ช่างเหล็ก ช่างเงิน ช่างทอง วิชาเย็บปักถักร้อย ทำกับข้าว การจัดบ้านเรือน ฯลฯ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีพระปรีชาสามารถทางการประพันธ์ จึงทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่องรามเกียรติ์ ถึง 4 ตอน และตำราการฝึกกรรมฐานอีก 1 เล่ม และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้ที่มีความรู้ทางด้านโขน ละคร รำไทย เป็พาทย์ ฯลฯ ตั้งโรงฝึกสอนได้อย่างไม่จำกัด ทรงส่งเสริม ตั้งรางวัลให้มีการประกวด ประชันประชันกัน อย่างสม่ำเสมอ ส่งผลให้นาฏศิลป์ นาฏดุริยางค์ และศิลปะการละครในสมัยกรุงธนบุรีรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก

ในสมัยกรุงธนบุรี การค้าระหว่างไทย-จีน เจริญสุดขีด เนื่องจากสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชมีเชื้อสายจีน และทรงเชี่ยวชาญภาษาจีนถึงสามสำเนียง คือ จีนแต้จิ๋ว จีนกวางตุ้ง และจีนฮกเกี้ยน พระองค์จึงทรงติดต่อสื่อสารกับพระเจ้ากรุงจีนได้โดยตรง โดยใช้พระนาม “เสียมล่อ๊กแต้เจียว”

เรือสำเภาของไทยที่ส่งสินค้าไปขายยังเมืองจีนทำกำไรได้อย่างมหาศาล โดยที่จีนไม่เก็บภาษีขาเข้าเลย ได้ดุลการค้า จนสามารถนำมาใช้จ่ายเป็นเงินเดือนของข้าราชการทั้งหมดได้โดยไม่ต้องเก็บภาษีจากประชาชน บางวันมีเรือสำเภานสินค้าออกจากท่าธนบุรีไปยังเมืองจีนถึง 12 ลำ พร้อมๆ กัน

เนื่องจากเรือสินค้าในสมัยนั้นยังไม่ใช้เครื่องยนต์ และขนาดไม่ใหญ่นัก ต้องแล่นลัดเลาะชายฝั่งเพื่อความปลอดภัย เรือจากยุโรปเลาะมาทางนครศรีธรรมราช สุดที่กรุงธนบุรี ในขณะที่เรือจากจีนก็เลาะมาทางเวียดนาม กัมพูชา จังหวัดตราด สุดที่กรุงธนบุรีเช่นกัน เราจึงเป็นศูนย์กลางของการค้าโลก (ในปัจจุบันเรือใช้เครื่องยนต์ จึงพักที่สิงคโปร์ แล้ววิ่งผ่ามหาสมุทรไปจีน ญี่ปุ่นได้เลย) นอกจากนั้น กรุงธนบุรียังเป็นศูนย์กลางการต่อเรือของโลกอีกด้วย

พระองค์ทรงเลือกสถานที่สร้างกรุงแห่งใหม่ที่ “ธนบุรี” ซึ่งแปลความหมายตรงตัวได้ว่า “เมืองแห่งเงิน” หรือ “เมืองแห่งความมั่งคั่ง” เพราะมีชัยภูมิที่เหมาะสมกับการเป็นศูนย์กลางแห่งการค้าและการเดินเรือ เมื่อเทียบแล้ว กรุงธนบุรีจึงมีความสำคัญมากกว่าเกาะสิงคโปร์ในเวลานั้นเสียอีก

กรุงธนบุรีเริ่มเป็นปึกแผ่นมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจเจริญรุ่งเรืองเป็นอย่างมาก ในขณะที่กรุงศรีอยุธยาต้องใช้เวลาถึงกว่าสามร้อยปีจึงจะสามารถพัฒนาขึ้นเป็นศูนย์กลางการค้าของเอเชียอาคเนย์ แต่

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

พระองค์กลับทรงสร้างกรุงธนบุรีให้เจริญรุ่งเรืองค้ำเกื้อหน้าสมัยอยุธยาได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้เวลาเพียง 10 ปีเท่านั้น .....และแล้ว พม่าก็เริ่มผ่านพ้นช่วงเวลาแห่งการแย่งชิงอำนาจ ผู้ชนะคือ พระอนุชาของพระเจ้ามังระ นามว่า “พระเจ้าปดุง” ซึ่งมีความหมายมั่นจะยกทัพมายึดแผ่นดินไทยอีกครั้งอย่างแรงกล้ายิ่ง เมฆฝนแห่งสงครามครั้งใหญ่ กำลังก่อตัวขึ้น.....คราวนี้หนักกว่าเมื่อครั้งศึกอะแซหุ่่นก็เสียอีก..... (ส่วนอะแซหุ่่นก็ยอดขุนศึกคู่มือลี้ลับกษัตริย์องค์ก่อน ถูกพระเจ้าปดุงยึดข้อหาว่าเป็นกบฏ รับโทษถูกประหารชีวิตไปตามระเบียบ) ในรัชสมัยพระเจ้าปดุง ไทยต้องทำสงครามครั้งใหญ่กับพม่า ถึง 7 ครั้ง

คำสำคัญ : พระเจ้าตากสินมหาราช

ที่มา : <https://www.facebook.com/doctorson>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-08-03

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2137&code_db=610001&code_type=TK001